

A “lusta vagyok kivinni a szemetet” szerkezet típus szintaktikai és szemantikai tulajdonságai és más szerkezetekkel való kapcsolatai

A *lusta vagyok kivinni a szemetet*, *gyáva vagyok fizetésemelést kérni*, *fáradt vagyok most ezzel foglalkozni* stb. infinitívusos alárendelő szerkezeteknek sajátos tulajdonsága, hogy a *túl* határozószó nélkül fejezik ki azt, hogy a főmondat alanya túl nagy mértékben rendelkezik valamilyen tulajdonsággal ahhoz hogy elvégezzen valamilyen cselekvést. Az előadásban amellet érvelek korpuszalapú és introspektív vizsgálatok alapján, hogy ez a szerkezet típus

- (1) viszonylag produktív: a mellékneveknek nem csak egy zárt alosztálya fordulhat elő a főmondati állítmányban;
- (2) sajátos szemantikai megszorításokkal rendelkezik (azon kívül is hogy magában hordozza a *túl* jelentését): leginkább olyan melléknevek fordulhatnak elő a főmondati állítmányban, amik “ideiglenes ágenciavesztést” fejeznek ki; és
- (3) nem elemezhető kimerítően önálló konstrukcióként: a *túl* nemcsak az infinitívusos, hanem a kötőmódú alárendelő szerkezetekben is elhagyható (pl. *sokat ettem ahhoz hogy elmenjek futni*), ezért érdemes valahogy kapcsolatot teremteni e között a két szerkezet típus között.

Az előadás általános kérdése az, hogy ha a nyelvi tudásunkat a konstrukciós nyelvtani értelemben vett konstrukciók hálózataként képzeljük el, akkor ebben a hálózatban milyen kapcsolatokat kell tudnunk reprezentálni a konstrukciók között.

Doktorandusz: Lagos Mátyás

Témavezető: dr. Zvolenszky Zsófia